

A „KELET” előfizetési díja:
Videkre postán vagy helyben hához hordva
Egész évre : 16 frt.
Félévre : 8 „
Negyedévre : 4 „
Egy hóra helyben : 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:
Főttér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESEBB CIKKEK DUAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Az erdélyrészi birtokrendezésről.

(Ajánlva a miniszterium által a tárgyban összehívott enquete-nek.)

IX.

(Gr. Schw. Gy.) Legutóbbi cikkünkben a népszaporodást tárgyalván, különösen hangsúlyoztuk, hogy milyen nagy ballépés lenne csak quantitativ népszaporodásra munkálni, a qualitativ szaporodást ellenben elhanyagolni. Ilyes eljárás minden irányban csak káros lehetne; gyöngíti az állam és nép erejét a helyett, hogy emelné és erősítené; ez az eljárás oda vezetne, hogy az ország olyan emberekhez jutna, kik előbb-utóbb terhére lennének, emberekhez, kiket nem köt semmi kötelek hazájukhoz és polgártársaikhoz, hanem csak a tekerő és évés-ivás ösztöne kormányoz; és a kik végül az összeségnek jóllétre irányzott törekvését veszélyeztetik ugyan, de ennek elérésében soha sem szokat egy kissé tevékenyen közremunkálni.

Az egyetlen dolog, a mit a népesség szaporodásánál szem előtt kell tartani, az, hogy a szaporodás természetes uton és eszközökkel eszközöltessék, mert csak így lehet valóban hasznos és tartós.

A mesterséges eszközök, melyeket immáront a népesség szaporítására alkalmaztak, haszontalanoknak, meddőeknek bizonyultak.

Hogy a népességet szaporítsa, a kormányoknak nem kell mást tennie, mint a polgárok tevékenységének minél nagyobb szabad tét engedni s eként elhárítani az akadályokat, melyek a férfinak a házasságot többé-kevésbé megnehezítik, existenciáját megkeserítik vagy pedig őt ideiglenes avagy végleges kivándorlásra kényszerítik.

Az erdélyi részekbe nem vándorol be értelmiség, de annál inkább vándorol ki a munkás népség; oka, mert nem talál sem a földmívelésnél, sem az ipárnál tartós foglalkozást.

Mielőtt áttérnénk arra, hogy nagyiparunkat érdeklőleg néhány adatot soroljunk fel, néhány megjegyzést akarunk tenni gabonárainkra vonatkozólag.

Általános a panasz az alacsony gabonárák miatt s nem ok nélkül félnek attól, hogy a vasuti közlekedés megnyitásával (Románia fele) még lejjebb fognak szállani gabonáraink.

Fájdalom, de tény, gabonában annyira gazdag szomszéd országok concurrentiájának vagyunk kitéve; másfelől az is tény, hogy fájdalom az eddigi kormányok elmulasztották a mi mezőgazdaságunkat a versenyre később tenni.

Magában a szabad gabonabehozatal na-

gyon alkalmas eszköz a földmívelés emelésére, csakhogy másfelől gondoskodni kell, hogy minden a mezőgazdaság virágzásának útjában álló akadály elhárításuk. Erre azonban eddigelő nálunk aligha gondoltak. Ezért van a szabad gabonabehozatal olyan káros hatással mezőgazdaságunkra, annyiival is inkább, mert a fogyasztás sem emelkedik, a mi pedig szintén olyan jótékonyan hatna vissza a termelésre. Lássuk a gabonárákat az erdélyi részekben 1879 február végén:

A heti vásár helye.	Ara hektoliter	Ara hektoliter
Brassó	600	560
Déas	390	345
Gy.-Szent-Miklós	800	700
Kolozsvár	430	330
Nagy-Szeben	570	470
S.-Szt.-György	600	580
Szász-Régen	884	875
Szász-Uttrahely	560	490
Átlag:	554	490
	354	384
	184	330

A nagy gabonárák Gy.-Szt.-Miklóson és Szász-Régenben a helyi viszonyokból magyarázhatók ki; egész Csikban csak 4951 holdnyi buza föld műveltetik, a távolság Gy.-Szt.-Miklósig nagy; hasonló viszonyok forognak fenn Szász-Régenél. Pedig ez nincs messze a Mezőségig; igen de a rossz utak miatt, melyekkel a megyék nem igen sokat törődnek, rossz időben nem igen lehet ki-mozdulni a Mezőségből. Itt tehát ismét megbosszulják magokat az adminisztrációnak gazdasági téren elkövetett mulasztásai.

A kolozsvári piacra sem lehetne hetekig bejutni a rossz mezőszéki utak miatt.

Ilyen viszonyok között, — melyeken pedig erdélyi gyorsan lehetne segíteni, — nem esoda, hogy pang iparunk, kereskedelmünk, szenved mezőgazdaságunk s egész nemzetgazdaságunk szenved miattunk.

Minthogy az agyagrs talaj miatt nehéz utakat csinálni s minthogy kavics nincsen: azért a fő közlekedési ereket állami költségén kell létesíteni.

Ahogy ma állanak a dolgok: a Mező-

vetkező változás kortinát, tolatván és illesztvén be a szinfalakat, melyek az illuziót tönkre teszik a nézőben, ki a vászonra festett oszlopokat valóságosoknak kell hogy vegye, mint a szeme előtt folyó játékot s kiközkenve kellemes csalódásból, látja, hogy mindez csak ámitás, ilyennek veszi az előadást is, mely pedig az élet visszatükrözése művészeti formában, a természet s igazság legvalószínűbb s legszebb képében; hiszen nem árt annyit a műnek, ha mindannyiszor leeresztik az első függőnyt és ép oly gyorsasággal végzik a színváltoztatást a közönség előtt eltakarva, mint ily izléstelenül és szemet szuró, illuziót rontó módon a publicum szeme láttára!

Eltekintve attól, hogy a mű első felében több változást egybe lehetett volna vonni s a hol idő lefolyás van, ott zenével telteki ki az időt, mi által egységesebb és érdekesebb lett volna a tragoedia, hogy a cseleltévesztett és szükségtelen spektakulum hajhászából színpadra vitt Pompejus hajóján folyó összezsúfolt bachanalia hat pár esetben táncosnővel, egy cseppet sem emeli az előadást, mondom, mindezekről eltekintve, csak a mű végének hibás és lélektanilag helytelen átdolgozásáról szólnok.

Shakspeare Antonius és Cleopatrában az érzéki szerelem tulhajtott szenvedélyét, ezt a nagy emberi gyöngésséget vitte színpadra; Romeo és Julia mássa e tragoedia megfordított lapon, ellentétes képen és Dingelstedt átdolgozása a katasztrophában az ellentét életleköszörülte, hogy Antoniusban egy megizmosodott Romeot, Cleopatrában pedig egy meganyasított Juliát lássunk a költő intentiója és pszichologiai alkotása ellenére.

segen minden negyed hektoliter gabona 20 krnyi szállítási adóval van megterhelve; s minthogy az önmagukat kormányzó megyék az utakért mit sem tesznek: ezért a mezőszéki birtokos egy hektoliter gabonájáért, melynek az ára Kolozsvártt 4 frt 63 kr, csak 3 frt 43 kr kap.

Vajon micsoda átlagárak alapján rovatnak ki az adók?!

Mielőtt gabonárainkat összehasonlítottuk más országok gabonáiraival, érdekesnek tartjuk előrebocsátani néhány adatot termelési viszonyainkról.

P. o. az 1873-i aratás eredményei szerint az ország különböző vidékein a közép-számítással egy holdnyi területen 8-6 mérő buza, elegybuza 9-5 mérő, árpa 17-1, zab 15-1, törökbuza 10-13, hüvelyes vetemény 11-6, pityóka 47-4 mérő termelt.

Csehországban ugyanazon évben egy holdon átlag buza 13-5, árpa 15-5, zab 17-3, és pityóka 89-5 mérő termelt.

Württembergben, — melynek sok hasonlósága van a mi országrészünkkel, — ugyancsak 1873-ban átlag egy holdon buza 25, elegybuza 22, árpa 21, zab 22, kukorica 21, hüvelyes vetemény 18 és pityóka 108 mérő termelt.

— A román kormány a vasuti csatlakozásokról szóló conventionak a kamarában történt tárgyalása alkalmával a magyar kormányval kötött vasuti tarifa-szerződés szövegét is tudomásra hozta az illető bizottságoknak. E szerződés értelmében a román kormány kötelezte magát, hogy a bukarest-predaui vasutvonalon nem fog kilométerenként magasabb tarifa egységteltet engedélyezni, mint a mekkora a bukarest-verczirova-va vonalánál; minél fogva a teherszállítási árak kilométerenként az egyik vonalon nem lehetnek magasabbak mint a másikon.

— Bukarestből azt tudatják, hogy a román kormány haza hívja Ohika herceget, pétervári követjét. Pétervári képviselőjének már meg is küldötte a román kormány az erre vonatkozó parancsot, sőt az illető valószínűleg már távozott is Pétervárról. Ezen intézkedésnek az az oka, mert az orosz kormány visszahívta Stuart bárót, bukaresti miniszter-tesidensét, és még most sem nevezte ki ennek utódját.

— A szerb congressus-bizottság többek között a magyar nyelvnek a népiszkolákban kötelező tantárgyakként való behozatálát is tanácskozási tárgyává tette, s a „Bud. Corr.” értesülése szerint, egyhangúlag oda nyilatkozott, hogy egy ily irányú törvény a szerb felekezeti

Mindkét jellemnek az érzéki gyöngésség a tragicuma, ez uralja őket a katasztrophában is, ez az alapvonal, melyet egy az előadó művészeknek, mint a mű átdolgozójának végig szem előtt kell tartania. A nagy Antonius, Cleopatra által egészen átalakítva, erkölcsi erejében folyton csökken s hősi lényéből fokként kivetkőzve teljesen rabja lesz érzéki szerelem gyöngésségének Cleopatrának s ez viszont Antoniusnak.

Shakspeare csodás alkotási ereje azon processusban nyilvánul elragadóan, mely a nagy Antoniusat fokként átváltoztatja és tragicumának mélyén a megsemmisült erkölcsi erő utolsó fényét, bágyadtan csillogtatja a hősiesség halálában. Antonius habozása rövidebb és elhatározása gyorsabb, erélyesebb, mint Cleopatráé a halál tusájában, mert Antoniusban volt erkölcsi erő, melyet a költő Cleopatra által fokként kiégetett, de Cleopatra Antonius előtt is csupán az érzéki szerelem szenvedélye és gyöngéssége volt, melynek habzó tengerébe, fojtogató örvénnyel sodorta Antoniusat is. Midőn Antonius a végső csatát is elveszti Octavius ellen és dűhében Cleopatrára okozván — reá tör, Cleopatra a sirbort tetejére menekül és egyik szolgájával azt hazudtatja, hogy megölö magát, de végszava is Antonius volt. E hirre Antonius dűhe lecsillapul s mély elhatározással mondja:

„— A napszám lejárt,
Menjünk aludni, — — —
Itt hagyál, de utótlér,
Cleopatra, és sirok, bocsánatért
Eszegve! —
— Jövek, királynőm! Ah,
Várj meg! hol szellemek virágokon
Feksznek, ott kézfogva járdalunk

iskolákat semminemű tekintetben sem érintenőzokon, mintán a szerb egyházi hatóságok felügyelete alatt álló minden népiszkolában a magyar nyelv számos tantönyve iratott meg a szerb népiszkolák számára.

Kolozsvár, 1879. április 12.

(P) Az Ur föltámadásának ünnepére készül a hívó világ s míg tegnap a mély gyász köde borítá a sziveket, holnapra öröm-riadásban fog zengeni a halléluja, hogy hegynek adva át a nagy mysterium szavait: Feltámadott!

Mit a szent mythos egyes időpontok s konkrét személyek jelképében foglal össze: az emberiség fejlődési folyamata évszázok láncolatára osztja szét s bár más formákban, de főbb vonásaiban megfellelőleg, valóságként tünteti föl; s a hitetlenek cynicus serege még gunymosolylyal csóválja fejét a mythos költőileg magasztos alakzatai fölött, nem egyszer babonás vaksággal esküszik a csoda más alakú kifejezésére, melyről azt hiteti el magával, hogy megfejtette, midőn pedig csak szavakba burkolta.

A népek nagy Húsvétja, sokszor évszázakra terjedő időszakoként, ismételve előfordult már az emberiség életében s valamint a népek változó alakban megjelent messiásai soha ki nem kerültek a megfeszítetttest, az Eszme, melyről azt hívék, hogy a megtörtetett csontokban szintén megföldköltetett, mindig új és dicsőséges életre támadt, gyönyörűséges igájába hajtva utóbb a keresztrefeszítöket, a lándzsás öröket s a halálos ítéletet ki-mondó fejedelmeket is.

És, hogy a hasonlat még teljesebb legyen, a megváltás munkája mindig észrevétlen, föl nem ismertelve s a legnagyobb nyomorúság idején kezdődött meg. Előbb jelentéktelennek látszó közeg — mint a makk a terebélyes tölgyfához képest — kezdő a lenézett munkát, a szegények, együgyűek és megvetettek közt, kikre ügyet sem vetettek addig s kik pálmá-ágakkal üdvözlik a mentőt. Majd éhred az önzés, cselet sző s ámitással visszahódítja a bírk sereget, melynek gyapja veszendőbe indult s még a hívek közül is akad, a ki megtagadja a mestert, ki seregétől elhagyatva a hatalmasak kezébe esik, de megújodott alakja visszatér s elvégre diadalmaskodik s szabadsággal fizet a lánczokért, üdvösség vizével az ezet helyett s a hitvány ezüst pénzék helyett, melyekért elárultatott, jólélt árasztja el a későn ébredőket . . .

A kereszténység minden esztendőben megüli már ezernyolczszáz hetvenkilenczedszer, a föltámadás ünnepét — mintegy föntartandó a folytonosságot, hitét, reményét fejzeve ki ezáltal, hogy az emberiség fejlődése nem jutott már befejezésre, hanem tárva előtte a jövő, mely a népek és mely mindig tökéletesebb formában valósítja majd az igazi Húsvétot, a népek nagy föltámadását.

Fenséggel, a ránk bámult szellemek közt;
Ha Cleopatra meghalt:
Éltem gyalázat, mit az Istenek
Utálnak! Én, ki kardomnak hegyén
Bírák a földet, s a d tengeren
Várost rakék hajókból: én legyek
Gyávabb e nőnél; — — —

és kardjába dől! Haldoklása közben jó Diomedes Cleopatráról, tudatva, hogy csak félelemből hazudta halálát, így akarván bosszuját elől kitérni; Antonius Cleopatrához vitéti magát a sirbortba, de Cleopatra csak ajkán hordja a fájdalmat s nem mer a sirbort tetejéről Antoniusához lejönni, félvén, hogy menekvő helyéről leszálva, Caesar foglyala lesz, tehát még a katasztrophában is gyáva, hiu nőnek marad, hiven jellemének alapjához; létrákon felemelik a haldokló Antoniusat s még a sirbort ajtaját sem nyitja ki, melyet később római örök feltörnek. A sirbort tetején arany szavakkal, mézes szókkaival kéjeleg Antonius ajkán, de azért mégis haboz Antoniusat a halálban követni. Mondja, igéri, de ugy látszik Caesarra várakozik, talán, hogy ezt is meghódítsa! Ékszerreit is elrejtette s csak kevés részt hagyott belőle a palotában; szóval a katasztrophában is inkább az életre gondol, mint Antoniusával a halálba üdvözülni, a mint ezt Romeo és Julia mintájára Dingelstedt átdolgozta, holott Shakspeare az élet és halál közt való vergődését, amához való erősebb kapkodását emeli ki az általa alkotott jellemhez hiven a katasztrophában is; hiszen, ha Cleopatra meg tudná hódítani Caesárt, ha nem kellene rettegnie, hogy Caesar diadalszekere előtt foglyul vitétki Rómába, hogy Caesar diadal menetének díszére s a rómaiak gunyjáról dobátik

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tene 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos Städt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallbachgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapeston Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberga A. V. hirdetések felvételi irod Budapesten Servitater 5. sz.

Nyitlertéri cikkek

gármond sora után 25 kr. fisztandó.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Ki tagadhatná meg, hogy a mind tartalmasabbá váló történelem folyton halmozza a jeleket — az ég-bolt elhomályosodását, a templom kárpitjának megrepedését, a földnek megindulását s a koporsóknak föltárlását . . .

Forr a világ s a széltől és világozság küzdelme állandó. Most az egyik, majd a másik kerekedik fölül, de mint a magyar költő népies regében: minden gonosz lélek megsemmisítésével nagyobb s nagyobb fény derült az alvilági barlangban: az egyenetlen küzdelem is, bár lassanként, a világozság terjedésének jeleit mutatja. Az erő még győz a jog fölött, de már az is szükségét látja, hogy ennek palástjába burkolózzék s a nagy ésszeség tusájában még a viszonylag alárendelt is az egésznek kifejlődésébe szolgál. A hatalom még próbálja vasát hogy elármítsa az igazságot, de a sirnak köve sem bírta a szelímet örökre lekötöni, s azok, kik a halott őrzésére valának föllállva, rémülve hátráltak meg, midőn a fényes jelenés, fegyvertől nem félve, égi nyugalommal s lilium-tisztán lépdelt el mellettük . . .

A magát mindenhatóknak képzelő ember ideig lezárhatja a népeket bilincsessel; hőmezőkre terelheti s lakatot vehet szájukra, — de a gyász köde mind jobban ritkul, míg a mennyből jövő éles szellő széttépi a fátylat s kitör és széjjel árad az égi fényesség, melyet a népek ajkán riadó halléluja üdvözöl!

A bolgárok hadikészülődésel.

Bulgáriában s Kelet-Ruméliában egyre folynak a hadi készülődések a porta ellen, s az orosz tisztek kárörömmel mondogatják, hogy az orosz csapatok kivonulása után oly állapotok fognak előállni, melyek a berlini szerződést ad absurdum fogják vinni, ellenben a san-stefanoi szerződés ismét nagy becsben fog állani. És valóban megtörténik minden arra nézve, hogy a kedélyek a törökök ellen felfergetlenségek épen most, midőn legszükségesebb volna azokat megnyugtani. Így pl. a „Marica”, a bolgár-orosz kormány főlhatálos lapja, mindenféle kegyetlenkedési rémtörténeteket beszél el a törökökről, melyek közül egyetide igatunk.

A pianeczi kerület a berlini szerződés értelmében visszakerült a törökök kezébe s ott febr. 17-ike óta nem kevesebb mint 128 bolgár öletett meg; Mainov, Csarevichől darabokra vágva az ebeknek dobalt, Josisof, Svegorból élve megfűtöttet s hasonló kegyetlenséggel végeztek ki mind a 128 embert. (P) Önként értendő, hogy az ily jelentések csak arra valók, hogy a forradalom kitörését készítsék elő. A bolgár központi toborzó irodánál oly tömegesen jelentkeznek az önkéntesek, hogy a bizottság szükségesnek jelentkezik az önkéntesek, hogy a bizottság szükségesnek látta Odessából újabb fegyver-szállítmányokat megrendelni. Pénzben

oda, miről a végtusában ily szókkaal serkentti magát az elhatározásra és tette:

— — Durva lietorok
Csipnek nyakon, mint szájhákat; silány
Vásári dalnok tesz nobá; gyors
Komédiás hurocl, rőtötnöve, színre,
Torzítva lakománk; Antonius
Tántorogva lép föl; engem valamely
Rosz vakgöy kölyök, mint valami
Rimát, tesszen csufla.
— — Majd kijátszom én
Rut tervöket, s felsülnek képtelen
Szándékaikkal! —

mondom, ha nem ettől félne, bizony nem e végső retentő motívumból dölne a halálba, még pedig a legkönnyebb halálba, mérges kigyók szoptatásával, melyet szándékosan előre készítgett, egy pórt hozatván magához, ki nilusi kigyókat árul.

(Folytatása köv.)

A keresztanya.

Elbeszélés.

Írta:

YAUTIER GYÖRGY.

II.

(Folytatás.)

A kis Klaudia ezalatt szép csendesen nevedett; már nem volt egészen gyermek többé; René maga akarta nevelni őt; félíg elvöl, félíg hanyagság, s tulság és engedékenységből, meglehetősen vad szokásokat engedett meg neki. Az öreg hölgyek, kik visszajövet a templomból, látták őt a napfényen hajdon fejfel rázogadni széttárlt fe-

sincs hiány. Orosz propagandára mindig van pénz. A „hazafias bolgár egyesületeknek” egy orosz emissarius tegnap 160,000 frankot adott át azzal a jelentéssel, hogy a sahséges jesz, majd érkezik újabb pénzküldemény.

Az angol imposzias tengeri haderő a porta engedelmével elég gyorsan megérkezhet a kelet ruméliai vizekre s a bolgárokat nézve nem kedvező fordulatot adhat a dolgoknak. A porta sem huny szemet a bolgár agitációk előtt. Hermanli közelében Selim pasa alatt nagy ütegpark képezetett s megfelelő mennyiségű lőszer szállítatik Drinápolyba. Az agitátorok tehát szomorú tapasztalatokat tehetnek.

BELFÖLD.

(Munka-estély a szegediek javára.)

Sz.-Udvarhely, április 8. 1879.

Folyó év március 31-én a helybeli jótékony négyesület a városbáz nagytermében, a víz által károsult szegediek javára, az előre tervezett és ez évadban utolsó munka-estélyt, táncszal- és kisorsolással egybekötve rendezte 50 kr. belépti díjjal, tanuló és gyermekjegy 30 kr.

A munka-estély sorrendje következő volt: 1.) Felolvasott Kassai Ákos „Az emberi szervezettel munkatevékenységéről.” 2.) Gáspár Balázs szavalta „A lány szeretetének való” című költeményét Tompától. 3.) Konez Ármin három szép dal előadásával gyönyörködtette a hallgatóságot, mely szünni nem akaró tapsban nyilvánította a megérdemelt elismerést.

Rendezték ez estélyt Medgyesi Anna és Szekács Otília. Ennek végeztével a helybeli első zenekar két új darabot mutatott be a közönségnek.

Ezek után következett a táncz éjfélig, azután a nyeresemény tárgyak kisorsolása, mely fél négyig tartott s ezután újra táncz, volt mintegy 370-re menő tárgy, mind csinos és nagyobb része értékes.

A sorsjegyek darabja 10 kr. volt, melyeket a munka-estély szünetei alatt, Korondi Mózesné, Szabó Dénesné, Török Irma, Piskolti Boreca, Szekács Otília, Jánosi Cornelia és Ugron Róza, árusítottak el, a nyeresemény tárgyaknak kisorsolását és elrendezését Dombrádi Gyuláné, Szabó Dénesné, Jánosi Mihályné és Ádám Dénesné vállalták el, mely alkalomra segítségül felkértek: Sándor Mózes, Szabó Dénes, Farkas Károly, Lázár József és Solymosi István urak.

Ez estély nem volt oly népes mint ezt előre várni lehetett, de ennek okát könnyű kitalálni. A csekély érdeklődéssel szemben feltűnő részvétet tanúsított a helyi államoszó cs. kir. vadász zászlóalj tisztikara, mely testületileg jelent meg és mindnyájan felülköttek. Az est bevétele is elég szép volt, egy részt azért, mert a kiadás összege csekélyre ment, miután a zene s világítás díj nélkül történt. Begyűlt a felülkötésekből és belépti jegyekből 76 ft 50 kr. a sorsjegyekből 65 ft 80 kr, mely teszen együtt 142 ft 30 krt. kiadás 13 ft 6 kr. tiszta bevétel 129 ft 24 kr.

Felülköttek a következők: Elnök Ugron Lázárné 5 ft, b. Orbán Jánosné 1 ft, öz. Simon Józsefné 1 ft, Szentiványi Lászlóné 1 ft, Dámisch alezredes 1 ft, Pálfi Károlyné 1 ft, Bencze Mártonné 1 ft, Kovács Jánosné 1 ft, Pintér Sándor 3 ft, Váró Ferenc 1 ft, Gerics Gyula 50 kr. Andorovszky kapitány 50 kr. Veszt kapitány 50 kr, Setz főhadnagy 50 kr, Kosztka hadnagy 50 kr, Czimmernann tisztjelölt 50 kr, kete fűtőjeit, megbotránkozást kifejező kíváncsisággal szemléltek őt: — „A zsinórú kerekesszélyné”, szültk egymás között nem messze álltak attól, hogy valami demoni kifejezést lássanak a lányka arcán. Ennek egyedüli játszótársa, egy kis szomszéd fiúcska volt, őcsa egy ada való vendéglőse, ki a zöld háztól alig száz lépésre lakott; alant a domb alján, s kinek neve Vinoux Jakab volt.

Hosszu szöke fűtőktől körített halvány arca, sajtóságos ellenétet képezett Klaudiva merész kinézetével; a gyöngéd szeretet érzete, melynek hatása alatt más gyermekek nevednek, előtte ismeretlen volt. Árván maradv, nagybátyja fogadta őt gondjai alá, ki nem volt ugyan rossz ember, de szegény, önző s durva természetű lévén, nem kimélte őt sem nyers bánásmóddal, sem lealázó szívtokrával; a fia a kis Klaudivához mély ragaszkodással viseltetett, mely egész az imádatig fokozódott, tőle hallotta a legelső szívélyes, jó indulatú szavakat, melyek valaha füleibe hangzottak; tőle látta az első öt illett mosolyt, s vele mutatott először éltében. Minden reggel a mint hajnalodott, oda lopodzkodott a zöld házhöz, elrejtőzött a kertben, szokott komolysággal csendesen várta, hogy lejöjjön hozzá kis társnője; a lányka hűségesen meg is jelent ez ártatlan találkához; nagyon hozzászokott volt már, ez engedelmes rabszolga társaságához, ki mindig készen volt játékaiban részt venni, szécsélyeinek engedni, s tűrni bosszantásait.

Egy reggel először történt, hogy megérkezésekor minden egészen csendes volt még a házban; semmi zaj, semmi mozgás nem hallzott ki belőlről; a táblák szorosan be voltak mind zárva. Várt, de Klaudiva nem jött le hozzá. Csak később, nap folytában, megérkezni látván a papot és egyházfit, tudta meg, ez utóbbi hangos beszédéből, hogy mi történt, Rene meghalt: ez óriás testal-

Farkas Károly 50 kr, Egy valaki 20 kr, Ilyés István 50 kr, Konez Ármin 50 kr, dr. Mezei Ödön 50 kr, Kis Gergely 50 kr, Egy valaki 20 krajczárt*).

Az estély rendezők, a közreműködők, a felülkötők, a kisorsolándó tárgyak adományozói, gyűjtői s elárusítói, a sorshuzárnál segítők, a díjak elengedésében áldozatkész egyének fogadják a négyesületnek köszönetét a szerencsétlenek nevében.

Ugron Lázárné,

egyl. elnök.

Zajzon Ferenczné,

egyl. jegyző.

Fogarassy Mihály adománya.

Fogarassy Mihály erdélyi püspök a királyi pár ezüst-lakodalmi alkalmából népiskolai cselekre és főleg nőnevelésre harmincz-ezer forintnyi alapítványokat tesz. E nagy-szerű jótékonyági tényekről a nemeslelkű főpap a vallás- és közoktatásügyi minisztert következő levélben értesíté:

Nagyméltósága vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur! Ó császári és apostoli királyi felségének, a mi legkegyelmesebb fejedelmünknek, Erzsébet császárné és királyné és ő felségével kötött áldásos házasságának f. április hó 24-én országzszerre megünnepelendő 25-dik évfordulójának emléktét, a gondjaimra bízott egyházme-gyében megörökítendő, elhatároztam, hogy az örövendetes ünnep emlékeül, a még sok hiánnyal küzdő népiskolai nevelés emelésére és előmozdítására alattvalói hálám esekély jelölül, 30,000 frtot, azaz harmincz ezer forintot szenteljek.

Ezen összegből 12,000 forint készpénz a Székely-Udvarhelyen emelendő nagyobb szabású díszes róm. kath. leánynevelő-intézet felépítésére fog fordítani, 5000 forint készpénz a nagysz-beni ferenczrendi apácák leánynevelődjének kibővítésére fog szolgálni, mely célra ő császári és apostoli királyi felsége is, fejedelmi bőkezűséggel, a múlt évben 3000 frtot méltóztatott legkegyelmesebben adományozni; 13,000 frtot és pedig 10,000 frtot magyar aranyjárdékban, 3000 frtot erdélyi földterhermentesítési kötvényekben, örökös alapítványképen a szegény róm. kath. tanítók föl-segítésére, az erdélyi róm. kath. elemi iskolalap-alap helyezendék el, hogy így az említett iskola-alap a reá nehezülő kiadásokat könnyebben hordozhassa, mert köztapasztalás szerint ezen alap a nagy szükségkel szemben oly csekély jövedelem-mel rendelkezik, miszerint az erdélyi katolikus status a jövedelem gyarapítása szempontjából el-határozta a közadakozáshoz fordulni, s a gyűjtés-már meg is kezdett. Az erdélyi földterhermen-tesítési kötvényekből 1000 frt a sárpataki, 1000 frt a magyar-zsádködi és ezer frt az al-csernatonai róm. kath. tanítói állomások jobb javadalmazására fog fordítani. A 10,000 frt magyar arany-járdék-kölesön kamatjainak, mely népiskolákra leendő fordítását ezután határozandom meg.

Nagyméltósága Miniszter Ur! A Felsőleges uralkodópár ezüstmenyegzőjének emléktét Székely-Udvarhelyen századokon át díszes leánynevelő in-tézet fogja hirdetni, s a magas ünnepély emléke é-ni fog azon tanítók szívében is, kik az alapítványi segélyével az élet terheinek hordozására képeseb-bekké tétetnek; én magam pedig boldognak érzem

*) Ezt követőleg a sorsjátékra adakozók s a tárgyak hosszu névsora következik, a mit azonban lapunk szűk tere miatt nem közölhetünk. Szerk.

katu ember, ki oly biztosnak érezte magát a hosz-szu életre, csaknem rögtönözve, pár óra alatt esett áldozatul egy hirtelen jött betegségnek.

Most nem volt többé szó játszásról. Jakab ismét komor elvonult lett, mint azelőtt; ez ese-ményt követő hetek alatt, egész nap nem távozott el a vendéglő homlokzata előtt álló kőpadról, hon-nét látni lehetett a domb tetején álló zöld házi-köt vidáman körülölvő a nap sugaraitól, melyek gúnyolni látszottak az ott honoló gýaszt és fáj-dalmat. Jakab figyelemmel, kísérté szemmel Pi-vier asszony lépteit, ki a borzasztó csapás követ-keztében kibékülve mostoha testvérével, nem haza-ta őt többé magára; kimért lépteivel jött ment a házban, mindig nyomon követve idősb fia, egy felnőtt subancz által, kit Viktor néven szólítottak, kiben Jakab ösztönszerűen ellenséget vélte felis-merni, s kit indokolatlan féltékenységgel gyűlölni készített.

Az ifjúság nem sokáig visel gyászt szívében, az életkedv mindig igyekezik visszaszerzeni jókait, Klaudiva darab idő mulcsa visszanyerté vidorsá-gát s visszatért eddigi időtöltéseibe, de nem volt meg régi szabadsága; a nagy Viktor, csaknem soha sem távozott oldala mellől. de különben ke-vésbbé látszott természeti hajlamának engedni, mint kiadott parancsnak, és maga is éppannyira unatkozottnak látszott, mint mennyire másokat untatott. Pivier asszony, ki kemény kézzel ragadta magához a ház kormányzatát, minéig les-ködött a gyermekek után, s gyakran egész várat-lanul toppant közéjük, mint örömröntő szellem, megzavarva játékaikat: Jakab számára különösen szigorú pillantásai voltak, s mintegy kérdéni lá-tott általuk, hogy mi hozza őt ide. Egy napon Jakab nagyon gondolkodónak találta Klaudivát, ar-cza csaknem ünnepélyes kifejezést öltött.

— Te még nem is tudod az újságot? szölt a leánya; — Pivier néni nem akarja, hogy töb-

magamat, ha a Felsőleges uralkodó ház irántöszi-ne ragaszkodásom, alattvalói törhetlen hűségem és változhatlan hálám jelölül tett ezen alapítványom kegyesen fogadtatik. Midőn ezeket tisztelteljesen Nagyméltóságod magas tudására hozom, meg-ragadom az alkalmat azon öszinte nagy tiszte-letem kifejezésére, melylyel van szerencsém len-ni stb.

A közoktatási miniszter szép levélten kö-szönte meg az adományt, ohajtva, hogy a nemes példa mennél több követőt találjon.

A törvényhatóságokból.

Udvarhely megye törvényhatósági köz-gyűlése.

Udvarhely megye ez évi rendes közgyűlését április hó 8. 9. és 10-ik napján tartotta meg. A közgyűlésen a tagok feles számban jelentek meg; egyfelől a szorgos tavaszi munka, másfelől talán azért, hogy nevezetes választási küzdelemre kilátás nem volt.

Főispán Dániel Gábor ő méltósága egy min-den tekintetben szellemes beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Beszédében mindenek előtt megem-lékeztet az alföldi árvíz veszélyéről; szomorú, de élénk színekben festi a veszély nagyságát s a felszámíthatatlan károkat. Ily körülmények között lelketemelő eseménynek tartja ő Felsőge, a ki-rály, a legelső magyar ember, megjelenését a helyszínen, kinek biztató atyai szava reményt ön-tött a szerencsétlenek szívébe. Ennek tulajdonít-ható nagyságában a külföldi tömeges részvéte, a meglepő nagy segélyösszegek gyűjtése. A kor-mánynak, országgyűlésnek a szegediek iránt tanu-sított atyai gondoskodása s ezekben szeged jövő-jének biztosítása, ugy az ország minden fiának nemzetkülönbség nélküli részvéte, mind oly tények, melyek önmagukban jellemzik magukat. Felemlíti a megnyitó beszéd, az Udvarhely megyében tör-tént adakozásokat, melynek: főispán ő méltósága gyűjtése, ugy Török Albertné ő nagysága gyűj-tése, Udvarhely város adománya, a növegytel tom-bolával összekötött munka-estélyeinek jövedelme, melyekért ugy a gyűjtőknek, mint az adakozók-nak az egy nevében köszönetet mond, s felhívja a megye közönségét s különösen a bizottsági ta-gokat a szives közreműködésre. az elősorolt csa-pások — így szól tovább — megzavarták ő Fel-segeik 25 éves összekelésük évfordulója ünnepé-lyeit, melyekre az előkészületek országzszerre fo-lyamatban voltak, de ez nem zárja ki azt, hogy az őszinte üdvökvánat és hódoló ragaszkodás ő Felsőgeik ezüst menyegzője alkalmával e megye részéről is kifejezést ne nyerjen. A megnyitó be-széd ugy az országgyűlésen, mint a delegatcióban történt nevezetesebb eseményeket, továbbá a mi-niszteriumban történt személy változásokat adja elő, felemlítve, hogy ránk nézve a legöröndete-sebb eseménynek tekinthető a báró Kemény Gá-bor földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi mi-niszterrel lett kinevezetése, ki anyagi állapotunk javítása céljából egy szakértőkből álló enquetet hívott. Itt a megyében is a k. i. bizottság kez-deményezésére egy enquette hivatott össze a mai napra azon célból, hogy közgazdasági viszonyaink javítására célzó némi lépéseket indíton meg, mire a bizottsági tagokat megjelenésre fel is hív-já. Végül jelezve a megye területén való ipar-ügyi mozgalmakat, ugy a megyei tisztviselők kö-zött előfordult csekélyebb változásokat, az ülést megnyitja. A terjedelmes és minden szavában fontos megnyitó beszédet lelkes éljenzéssel fogadta a közgyűlés.

bet ide jöjj hozzánk, s a gyermekek szokott ki-mélytelen őszinteségével, mely nem bir elrejtteni semmit, hozzátette: — A néni nem akarja, hogy ezentel egy fogadás öccsével jászdujunk . . .

Jakab egyelőre csak annyit értett a dolog-ból, hogy innét ki van tiltva, s szó nélkül vo-nult vissza; de midőn távoztakor látta, hogy Klau-diva szemében két nagy könnyesepp ragyog, al-kalmasint mélyen gondolkodott fölé, mert ha-zaérkezve egyenesen nagybátyjához lépett, meg-állt szorosan előtte, s határozott búszke hangon szólt: — Iskolába akarok járni, hogy ur legyen belőlem.

Vineux János megvetően nézett a fiura, s egy szót sem szólt, oly módon szokta védelmez-ni tömört érszénjét, ha valami által fenyegetetni vélte; de éjjel megfontolta a dolgot, elgondolta, hogy hasznára volna, ha lenne idővel egy tanult, irástudó segédje az üzletnél, és már másnap reggel be lett töltve Jakab oha. A fiu csakha-mar az iskola legszorgalmasabb tanulója lett; nap-estig írt, olvasott, tanult, ugy hogy nem sokára eljött az az idő, mikor éppen annyit tudott már, mint mestere, mivel, az igazat megvallva, nem erősen sok volt mondva. Most már Jakab azt ki-vánta, hogy küldjék őt főtanodába. Vineux Já-nos most igazán megharagudott.

— Nem azért fogadtalak fel isten nevében, szólt durván a fiuhoz, hogy tudónak nevelte-selek. Jakab nyugodt határozottsággal felelte: — Atyám áinom ur volt, nekem is urrá kell lennem.

(Folyt. köv.)

Kihirdették az 1878. évi országostörvény-tárban XXX. számtól XXXVI. is az 1879-diki törvénytarban I—IV számig foglalt törvénycikkek.

Az nap délután 4 órákor tartatott meg a főispáni megnyitó beszédében jelzett közgazdasági

Ez után következett az alispán terjedelmes jelentése, mely nemcsak ezéraz statisztikai adatok felsorolásával foglalkozott, hanem javításokra cél-zó intézkedésekre véleményét mondott, s azok ke-resztültvitelére, módokatok megállapítására hívta el a közgyűlés figyelmét. Így a közgazdasági ál-lapotról tett jelentésében nem azt tartja hátra-nyosnak, hogy jelenleg a megyében csak három szolgabíró van, hanem azt, hogy ezeknek s álta-lán a közgazdasági közegeknek, oly kötelességek-kel kell foglalkozniuk, melynek az adó behajtása, mely mellett egyik fontos nehézségnek tñtetfi fel a körjegyzői csoportok célzászerűlen beosztását. Amazra később megjegyzi, hogy a három szolga-bíró 294 nap volt elfoglalva egy év alatt adó-behajással, a mi az adminisztráció hátrányára esett.

A központi ügykezelésről tett jelentése szá-mokat tartalmazott, de világos képét adta a kezelés pontosságának, így a járási ügykezelés is kielégítőnek mondható. Megjegyezzük azonban, hogy a keresztúri és udvarhelyi járás szolgabíráinak eljárására, illetőleg ítéleteinek végeredményére tett azon megjegyzés, hogy az a legszigorubbán, ez pedig a legenyhébbben járt el, kissé kü-lönös gondolatokat költött fel s még némi meg-jegyzésekre is szolgáltatott okot. Azonban meg-nyugtatót egyik székely bizottsági tagtársam azon nyilatkozata, hogy: bizonyosan érteni fog-já a lud hessegetését.

A közégi bíráskodásnál figyelmet érdemlő a jelentésből, hogy 6542 ügydarabból procátor nél-kül elintéztetett 6432, s csak 110 peres ügy hur-czoltatott bíróság elé.

Közgazdasági állapotainknál szomorúan van jelezve, hogy bár a termés elég kedvező, de annak ára nem fedezi a ráfordított munka költséget. Na-gyobb elemi csapások nem fordultak elő. Az er-dő állapotokról — minthogy a megyének erdőse nincs — nem szól a jelentés.

A házi-ipar fejlesztése körüli üdvös irányu mozgalom megindult s az udvarhely megyei házi ipar egylet szabályai megerősítésre várnak. Ter-vezve van Székely-Keresztúron egy szövőde fel-állítás. A gyáripar terén is lendület észlelhető. A szt.-keresztbányai és filői vasgyár megindult. Fáj-dalom, az előbbinek óriási nehézségekkel kell küz-deenie, a mennyiben a Csehszögből Brassóba szállított vasgyártmány nem került többbe, mint a szt.-keresztbányai vas ugyanott. Ennek természetes oka a közlekedési nehézség.

Szól tovább a jelentés a szeszgyártás ada-tairól, a fedező mén állomáskiról, melyek statisztikai kimutatása után megemlíti, hogy a lótenyész bizottmány elnökönek kezdeményezésére folytan ré-mélhető a megye területén egy szeker-verseny megtartása.

A pénzügytekről tett jelentésből örömmel értesültünk, hogy a megye területén három pénz-intézet elég jó sikerrel működik. Így az udvar-hely megyei több községben létező 57608 ft lőke-pénz is arra mutat, hogy adott viszonyokhoz ké-pest községeink állapota nem épen kéréségbefűt.

Az adófizetési viszonyok elég kedvezőek, de az alispán azon szomorú tapasztalatra jutott, hogy állami végrehajtók a közégi előjárók terhére méltatlan költségeket okoznak és még is semmi érdemleges munkát nem végeznek; sőt megtörtént, hogy egy végrehajtó még feleslegét is magával hordozta. (Ehez sem kell kommentár.)

Közművelődési állapotainknál bár fokozatos haidadás van feltűntetve, de elég szomorító az, hogy a megye területén 2811 gyermek épen nem járt iskolába. A reáltanoda építése is talán már foga-natba vétetik. Ez az alispáni jelentés dióhéjba szorított kivonata.

Erre Ugron Gábor reflectált s hosszabb be-szédben ad kifejezést nézeteinek, mely szerint sze-rette volna a közgazdasági bizottság működésé-ről is terjedelmes jelentést hallani. Beszél gazda-sági állapotainkról, melyek tönkre teszik a gaz-da közönséget, ajánlja a régi rendszerrel való sze-kitást. Megjutalmazandónak tartja a jobb marha-denyézőket. A szekerversenyt nem tartja cél-zószűrnek, még pedig a lovak idomatlansága te-kintetéből. Végül ajánlja egy bizottság kineve-zését az alispán által jelzett hiányokra véleményt adni. A bizottság erre meg is választatik oly formán, hogy az még ez ülés folyama alatt elő-terjeszse munkáját.

Ezután az árjai szék jelentése következett, melyre ismét U. G. tett némi megjegyzést, ajánl-va, hogy a pénzkezelés célzászerűbb kezelésére egy szabályzat készítésére bizassék meg az alispán.

A közgyűlés a jelentéseket tudomásul veszi. Bartha Miklós és Kassai József interpellá-tiót intéznek az alispánhoz. Amaz a közgazdasági bizottság felőli működéséről kéri a bizottsági vé-lőményt. Emaz a bűzödi hidért tett kérdést. Meg-nyugtató feleletet nyertek.

Dr. Török Albert alispán azon indítványra, hogy ő Felsőgeikhez 25 éves házasságuk évfordu-lójára hódoló és üdvözlő felirat intézessék, egy-bangulag el lett fogadva s annak szerkesztésével az alispán ur meg is bízott.

Beadott még két indítvány, melyről alább szölandunk.

Kihirdették az 1878. évi országostörvény-tárban XXX. számtól XXXVI. is az 1879-diki törvénytarban I—IV számig foglalt törvénycikkek.

Az nap délután 4 órákor tartatott meg a főispáni megnyitó beszédében jelzett közgazdasági

értekezlet ő méltósága elnökelete alatt, ki a gyű-lést egy az értekezlet céljához alkalmazott ta-nulmányos beszéddel nyitotta meg. A hosszas ta-nácskozás, pro et contra nézetek végeredménye az, hogy elhatározott egy gazdasági egylet fel-állítására megyénkben és egy felirat készítése a földm. ipar és kereskedelem ügyi miniszterhez, melyben terjedelmesen ki legyen fejtve nyomasztó helyzetünk a közgazdasági viszonyokban s lehető-leg ennek orvoslása is. Egy bizottság választott alispán elnökelete alatt ennek, valamint a gazda-sági egylet alapszabályainak megkésztítésére.

April 9. d. e. az alispáni jelentés átnézésé-re s véleményezésére kiküldött bizottság adta be jelentését, mely egész terjedelmében elfogadtatott. A tagnap Bartha Miklós és társai által beadott indítvány az alapszabályok értelmében ma tár-gyaltatott. Az indítvány a szegedi árvízkarosultak részére 10,000 szál fát javasol vágatni Udvar-hely megye fenőfő havasos helyiségekben, hogy azt a megye közmunka erején a héjasfalvi vasuti ál-lomásra szállíttatná le. A törvényhatósági bizott-sági tagok között általában már a tagnaptól fog-va ez úgy a tanácssternem kívűli is a tanácskozás tárgyat képezte. Most a különböző nézetek olyel-térők voltak egymástól, hogy előre lehetett meg-jósolni az indítvány megbuktatását. Az indítvány ellen felhozott, hogy vajjon — dacára az ingy-en szállításnak — az állami vasuton nem ke-rül-e még is többbe az innen szállított fa, mint ott helyben, a mennyivel azt megvásárolni lehet, különösen tekintettel arra, hogy a kormány a mármarosai erdőkből a fát ingyen szolgáltatja s csak megmunkálási költségeit kell fedezni; felho-zott továbbá, hogy az oly faanyagoknak, melyen a szállítandó fa lenne, ott sincs oly nagy kár. Mert azoknak legnagyobb részét lehet használni stb. stb. vége az lett, hogy a törvényhatóság köz-gazgatási unton mindent kövessen el, hogy men-től nagyobb eredményt mutathasson fel az ada-kozás.

A közmunka költségvetés tárgyalása holnap-ra lett halasztva, hogy egy ennek megvizsgálásá-ra kiküldött bizottság akkor véleményes jelenté-sel terjessze elő. Megjegyezzük, hogy a közmun-ka szabályrendeletét még a múlt év november havi ülésében megalkotta a közgyűlés s azóta a miniszter meg is erősítette, a költségvetés ennek az alapján készült.

Az 51 pontban foglalt tárgysorozatból rövid-ség okáért még csak a nevezetesebbeket említi-jük meg. Ilyenek: a homoródi fordó bezárásá-ll-létleg tett felterjesztése a baltgyminiszterleirata, mely szerint abba beleegyezését nem adhatja, azo-nban utasítja a törvényhatóságot, a fennálló köz-egészségi törvények értelmében intézkedni. Hosz-szabb vitát keltett az udvarhelyi közezetvármé-rdése. A város ezért a belügyminiszterhez folya-modott, honnan az 1876. évi V. t. cz. 34. §. ér-telmében a törvényhatósági közgyűléshez utasít-atott véleménynyáds végett. E várn iránt azo-nban a nép s így a megyei bizottsági tagok is oly ellenszenvvel viseltetnek, hogy szinte előre le-behetett tudni leszavaztatását, s az a mellett tar-tott nem annyiban erős, mint érzésteljes beszédek sem tudták megindítani a többség szívét a várn megszavazására.

Kérvények, folyamadosok tárgyalása közben és után két indítvány tárgyalatott. Az egyik Kozma Ferencz képezde-igazgató jelen ülés folya-ma alatt beadott azon indítvány, hogy a községi iskola-tertek jól beállítasáról, illetve felállítá-sáról miként gondoskodják a megye közigazgatá-sa. A másik Török Áron bizottsági tagnak még a mult gyűlésben beadott indítványa az 50% iskolai adó más uton való behajtása és kezelése iránt. Az elsőre utasított az alispán szoros in-tézkedéseket tenni. A másodikra az állandó vá-lasztmány véleménye az, hogy törvénybe ütköz-vén, nem elfogadható. Azon közvetítő javaslat lett elfogadva, hogy az 50% adót azon közegek, kik az állami adót behajítják épen azon módokat szerint hajtassák fel a községi vagy az iskolaszék pénztárába. Nézetünk szerint a törvény különben is ez volna, s épen azért sokaknak különönek — hogy ne mondjam visszatetszőnek — tűnt fel a közgyűlésen a határozat ellen bejelentett felfolya-módás.

A számvevői állomásra Ferenczi Gyula, az erdősi állomásra Rend Domokos felkiáltás után lettek megválasztva.

A gyűlés, harmadik napon kevés tag jelen-létében jegyzőkönyv hitelesítéssel s pár bizottsági munkátat átvizsgálásával foglalkozott.

Átalában neveite érdekét a gyűlésnek három itthon levő képviselőnek jelenléte. Jellemzte pedig az, hogy a közgyűlésen a pártoskodásnak még csak árnyéka sem látszott, s a pártok csak az egyes kérdéseknél szűlettek, de oly alakban, melyet csak kívánni lehet mások is, hogy t. i. kik egyik kérdésnél ellenünk voltak, másinál már együtt velünk küzdöttek mások ellen.

E körülmények tulajdonitjuk elnök ő méltósága tapintatos vezetésének, másfelől alispánunk szoros igazságszeretetének.

R i k a i.

Háromszék megye

hódolati felirata.

Felsőges Császár és Apostoli Király!

Legkegyelmesebb urunk!

A tántoríthatatlan hűség, ragaszkodás, mely-lyel alattvalói Felsőgednek ezüst menyegzője

kalmával hódolataikat bemutatni sietnek, mint ilyeneket, felbátorít bennünket is jelen sorainkban megjelenni dicső trónjának számolya előtt és ősi székhely őszinteséggel legalázatosabban kifejezni azt, hogy szívünk mélyéből örvendünk a Felséged szent személyét, családját és népeinek összességét amaz évforduló napnak, melyen Felséged boldog házasságának 25 éves ezüstmennyegzőjét ünneplésével ünnepelve Felséged családi boldogságát, a magyar királyi dicsőségét.

Legyen is azért Felségednek szent személye áldott! Árasza el az isten családját, trónját, országait és népeit boldogsággal és dicsőséggel, hogy boldogulva és boldogítva bő népei lelkesedve kiálthassák sokáig:

Éljen I. Ferenc József, felséges Császár és apostoli Királyunk!

Kelt Sepsi-Szentgyörgyön, 1879. márczius 28-án tartott közgyűlésünkben.

Hódoló alattvaló hűséggel maradván felséges Császár és apostoli Király legkegyelmesebb urunk legalázatosabb és legműködésesebb alattvalói.

Háromszék vármegye közönsége.

Felséget Császárné és Királynő!
Legkegyelmesebb Asszonyunk!

Azon magasztos ünnep alkalmából, hogy Felséged boldog házasságára lépésének 25. évi ezüstmennyegzője évfordulója bekövetkezett, sietünk mi is, itten a keleti Kárpátok aljában élő székhely nép lakosai Felséged és felséges Császárdj hű alattvalói hódolattal legaázatosabban üdvözlölni s kifejezni, hogy mi is mélyen érezzük a népek millióival egyetemesen, hogy Felséges asszonyunk az, ki a szeretet isteni hatalmával emeli a nemzetek színevét a trónusig, kit őrangyalként tisztel magyar hazánk, ki reménye, vigasza a szevedőknek, oltalmazója, védője az üldözötteknek. Ezeknek hálaja kísért Felségedet ez óráig, ezek és ilyenek hála-jával egyesül a felséges császár és apostoli király dicső jogára alatt élő népek millióinak imája Felséged drága életéért, egészségeért és boldogságáért, hogy ki mindnyájunknak oly szerető és édes anyja, családja körében is legyen az. Hű népeinek szenvedése miatt ne keljen több könnyű ejtenie, hanem mint ragyogó sugár a trón magasságáról áldást terjesztve, boldog népek milliói sokáig regelessék szent imáiként:

Éljen Felséges Erzsébet császárné és királyunk!
Kelt Sepsi-Szentgyörgyön 1879. Márczius 28-án tartott megyei közgyűlésünkben.

Hódoló alattvalói hűséggel maradván Felséges Császárné és Királyné legkegyelmesebb asszonyunk legalázatosabb és legműködésesebb alattvalói.

Háromszék vármegye közönsége.

Irodalom és művészet.

— Liszt Ferenc pár napelött Bécsből Hannoverbe utazott, hogy jelen legyen a Krisztus oratorium előadásán, azután Weimarba megy, hol nehány hetet tölt. — Elutazásaelőtti este a bécsi zenegyűlés termében az esztergomi mise előadását vezette.

— Gróf Zichy Géza ismét fölmegey Bécsbe, hogy a meghívás következtében közreműködje a szegediek javára 19-dikén rendezendő művészeti éjlen. Mondják, hogy ez alkalommal Sol-donsné is magyar dalokat fog énekelni. Az operaház 24-diki előadásában szintén 5 éneki Big-nióval a magyar dalokat. A népzene a Rác Pa-liás lesz, a csárdás pedig a budapesti nemzeti színház tánczarából Sándori Ilka, Weisz Róza, Kürthy Hermin és Anna, Zsuzsanna Ilon és Dobler Helén k. a. tánczolják. Telle bécsi balletmes-ternek és a napokban mutatták be magokat s a balletmester maga is megtanulta a csárdást Cam-pillitől.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. ápril 12.

— **Nemzeti színház.** Színházunkban tegnapielőtt (ápril 10.) premiere volt: Gabányi Árpád, a kolozsvári színhársulat egyik legtehetsé-gesb tagjának első drámai kísérlete: a „Cornelle szerelme” című két felvonásos dráma került elő-ször színe, még pedig a szerző nevével mint ven-déggel. A darabrendületes jambusekkel, szép költői nyelvezettel van írva, mely a szerző nem közön-séges verselési tehetségéről tanuskodik. A darab szerkezte, különösen jelenetelés tekintetében, mind-járt elárulja, hogy szerzője a színpad embere, ki tudja, hogy mit kell egy drámai meséből szin-padra vinni, aminthogy a „Cornelle szerelme” ál-talában ügyesen is van jelenetelve. A darab me-séje egy egy francia drámaíró végnapjait öleli föl s nem a szerző eredeti inventiója ugyan, de egy drameletnek elég hálás anyagot nyújt, me-lyet szerző igyekezett a két felvonásos dramelet-t szük keretében lehetően kifejeztetni. Lonjon (Gabányi), Geoffroy (Szombathelyi), Madeline (Gabányiné) és Duchenois Henry (Mihályi) alak-

jait elég drámai jellemzetességgel dolgozta ki a szerző, de a mese soványosságán fogva drámai elemeket még sem alkothatott belőlük. Általában azonban az egész darabot az ily fajta színpadi művek sorában a sikerültebbek közé sorozhatjuk, mely kétségtelenül tehetség jeleit árulja el; s így csak buzdíthatjuk a fiatal szerzőt a további munkálkodásra. Ami az előadást illeti: az egyike volt a legjobbaknak; a közreműködők mindegyike a legnagyobb buzgalmat fejtette ki a darab sikeré-nek biztosítása körül, a rendezés gondos volt. A közönség az ujdonságot kedvezőleg fogadta s a szerzőt és főszereplőt Gabányit többször élénken tapsolta és kihívta.

— **A szegedi árvízkarosultak javára** a kolozsvári belvárosi r. kath. felső és elemi leányiskola, továbbá a Bartha Anna magán-leányiskolája növendékei sorsajátékot rendeznek; a sorsjegyek kihúzása ünnep harmadnapján (ápril 15.) d. u. 3 órákor lesz az iskola helyiségében (főter, a gyégy-szertár fölötti emelet), a nyereménytárgyakazonban addig is megzemléhetők ugyanott.

— **Rogear** csüdtörtékön (ápril 10.) tar-totta második conference-át; a városház nagyter-mét ezuttal is nagy és díszes közönség töltötte meg, mely nagy figyelemmel hallgatta a szellem-dus felolvasót. Rogear ezuttal a XIX. század francia írónőiről szökött; beszélt Madame Rata-zíáról, Cognetről, Desbordes-Valmoretról, Genlisről, Mad. Girardinról és emez anyjáról, ki szintén írónő volt. A szellem-dus megjegyzésekkel és finom élecekekkel fűszerezett előadást a hallgatóság élén-ken megtapsolta, mi a közönség női tagjai részé-ről sokszorosan őszinte és hálát kifejező volt; au-nyival is inkább, mert Rogear előadásának végén a nemesebb értelemben vett nőemancipáció épen oly lelkes, mint szellemes előharcosaként mu-tatta be magát.

— **A városi képviselő** testület által a szegediek javára adományozott 2000 forintból, va-lamint a kerületenként hatóságilag gyűjtött ada-kozásokról a polgármesteri hivatal „Nyiltszáma-dást” tesz közzé, melyet t. helybeli előfizelőink számára lapunk mai száma mellett küldünk szét; egyuttal megemlítjük, hogy ez összegeket a mi-niszterium a hivatalos lapápril 1-i számában nyug-tatványozta.

— **A Kolozsvári zene-conservato-rium**” hétikén, 1879. ápril hó 14-én d. u. 1½ órákor a városi „Vigadó” nagy termében tartan-dó ez évi első rendes hangversenyének mű-sorozata: 1. Leutner, ánnepi nyitány (E-dur) nagy zenekarra. 2. Schubert, magán-dal („Az én tanyám”) éneki: Vikol Mari k. a. 3. Reinecke, zongora-négys (Es-dur, op. 34.) előadják: Dobál Ilka k. a. (sogor), Farkas La-jos (hegedű), Oberli J. B. (viola) és Batek János (cello) urak. 4. Magyar népdalok, éneki: Vikol Mari k. a. 5. Beethoven. 6-ik Sym-phonía (pastorale), op. 68. nagy zenekarra. Be-lepti jegyek: Üdöhely 1 frt, állóhely 50 kr. A pártoló tarok részére szóló szabad-jegyek a nyug-ta előmutatása mellett kiválthatók a hangverseny napján d. e. 11-étől 12-ig, valamint delután a pénztárnál. Ujjonan belépő pártoló tagok szabad jegyeiket már ez előadásra élvezik. Pártoló tagsá-gi díj: magános 2 frt, családos 5 frt.

— **Cserna István** helybeli szíjgyártó a székesfehérvári kiállításra egy pár szép magyar hamót készített, melyek 3 nap: ünnep első, másod és harmad napján megtekintés végett ki lesznek állítva a b. Bánffy Albert háza alatt lévő egyik kereskedésben.

— **Felhívás.** A haza polgárai védképes-ségének rendezésére első sorban a lövészeg-yetek hatnak. Ezek hazafias rendeltetésük mel-lét még társadalmilag is jelentékeny tényezők. Meg vagyunk győződve, hogy a hazának minden hű fia velünk ebben egyetért s a tettek korának in-tó szavát nemcsak megérteni képes, de követni is kész! Ezen meggyőződéstől áthatva bizalommal fordulunk a város hazafias polgárához s felhívjuk a lövészeti ügyének támogatására. Az évi tagsá-gi díj 2 frt, mely havi részletben is befizethető egyleti pénztárnok Csiki Imre és Szentjánosi Ferencz uraknál. Ezen 2 frt tagsági dí-jért minden tag a lövészetenek részt vehets ezen-kivül a lövészetenben — lövészeti na-pokon — rendezett minden mulatságon belépti díj nélkül megjelenhet. A koloz-svári polgári lövészegylet igazgató-választmányá-nak megbízásából. Kolozsvárt, 1879. április 10-kén. Incevény Samu alelnök, Nyárádi Lajos titkár.

— **A szamosvölgyi** vasut létesítő bizott-sága a következő felszólítást intézte mindazokhoz, a kikhez annak idejében részvény-aláírás i-veket bocsátott ki: „Habár idei márczius 1-én 215 sz. a. kelt kóriratunkban a vasuti szerződésnek mult hó végig való okvetlen beküldését eléggé hang-súlyoztuk, mind a mellett sokan vannak olyanok, kik felhívásainkra még semmit se válaszoltak. Így a tisztelt közimlós a . . . számú szerződés maig sem kaptuk vissza. Tekintve, hogy most már további időhaladékokat adni nem áll hatal-munkban, s tekintve, hogy az eddigi aláírások számbavételét öntájkékozhatszón végett e hó végén mulhatlanul meg kell tennünk, mai napon tartott értekezletünk elhatározása folytán egész tisztellett kérjük t. a. czimet, hogy az említett szerződést — akár aláírva, akár aláírat-lan — jelen sorainak vételétől számított 10—14 nap alatt, de legkésőbb folyó ápril hó 30-ig alólrt titkárhoz okvetlen beküldeni szíves-keik. Óhajtatunk minden esetre, hogy a szerző-déseket mind aláírva és pedig megfelelő részvény-összege vonatkozó aláírással ellátva nyérjük visz-sza nagyra becsült hazánkért. Bizva abban, hogy becsele támogatását tervezett vasutunktól nem vonja meg”, s a fenti határidő pontos megtartását ismételtlen kérvé, hazafias tisztellett maradunk. A szamosvölgyi vasut létesítő bizottsága. Deés, 1879 április 6. Bárd Bánffy Dezső, elnök. Vass Imre, titkár. Kovács Sámuel, Kré-marSámuel, Montán Agoston, Placsintár Dávid, gróf Vass Jenő, Voith Miklós.

— **Marosvásárhelyi apró hírek.** Setu-pa Andor színtársulata ma (ápril 10.) távozik vá-roսunkból Brassóba, hol a husvéti ünnepek kez-dí meg előadásait. A téli saison alatt ejől szer-vezett színtársulat nyolczvan előadást tartott vá-roսunkban. — Husvét másod és harmadnapján állírelástéleky fognak tartatni a jótékony négy-

let és árvaház, valamint az önképző és be-tegesgelyző egyletek részéről, részben saját pén-záraik — részben pedig az áltólú vízkárosultak javára, mely czélra a kedden (ápril 8.) lefolyt műkedvelői előadás 300 furon fölül jövedelmezett. Ugyancsak ezen czélra ápril 24-kön, a felséges ki-rályi pár ezüst lakodalmi alkalmából, igen érde-kes estélyünkre leend, melynek létesítésén kitaró buzgósággal fáradozik a rendezőség. Az eredményt annak idejében megírja. K.

— **A díszmenethez** már kezdik tartani a próbákat Bécsben. Tegnapielőtt a polgári fegy-vertár udvarán gyűltek össze a díszmenethez részt-vevő zenészek tarka jelműkben. A 16-dik szá-zadban találta magát a szemlélő. Három csoportra osztottak, valamennyiben vörös mellényben, dudor-ujakkal, vörös nadrágban, fehérkeszcses vörös ha-risnyában, fehér bakancsban, melyet szíj fűz össze, fejkökn e korbelt süveget viseltek: vörös-fehér ba-retet, hátraahajtott nagy fehér tollal. Egészben megkapó képet nyújtottak, midőn egy induló mel-lelt csoportokból álléptek. Ez azonban csak ze-nepróba volt a tulajdonképeni jelmű-próba ezután lesz. A zenepóba sokat ígérőleg jól sikerült; kü-lönösen a Mendelssohn-féle menyekző induló, a nagy bevonulási induló Rienzi-ből, az Eugen-dal és a Radetzky-induló máris kiváló praecizióval és harással adattak elő. Vége levén a próbá-nak, a katonák levetették a 16-ik századbeli Lands-knecht-jelműt s fölölték szokott egyenruhájokat. Részt vesznek a menetben az Este, a porosz trón-örökös, a németalföldi ezredek zenekari is.

— **Dr. Andrássy Katinka** grófné védnök-sége alatt, a szegedieknek eszközölendő gyűjtés-ke végett alakult hölgybizottság tagjai: Andrássy Katinka grófné, Auersperg Vilma, Auers-perg Janka, Kinsky és Hohenlohe herczog-nők, Hoyos Laura, Trautmandorf, La-risch, Mansfeld, Könygesség, Bouquoy és Pallavicini grófnék. A gyűjtés eredményei 15,280 frt, 25 Napoleon d'or, 50 márká és 4 arany. A külügyi hivatal testületének gyűjtése 697 frt; a hangverseny jövedelme 3300 frt; ugyancsak a hangversenye az uralkodó 1000 fr-t küldött. A hölgyek gyűjtésénél adtak a többi közt Leutemburg báró 2000, Rothschild Dániel báró, Montenuovo és Kinsky her-czegek egyenként 1000 frt. A hangverseny jö-vedelme, beleszámitva az uralkodó adományát 4300 frt; mindent összetéve körülbelül 20,500 frtot tesz ki a gyűjtés.

— **A székes-fehérvári kiállítás.** Pá-risból írják e hó 6-áról: Beust gróf ma delután meglátogatott egy kiállítást, melynek tárgyait itt élő magyar művészek és kézművesek a májusban megnyitól székesfehérvári országos kiállításra kü-lödi. — Az érdekes tárgyakat, melyek közt több műipari czikk, nevezetesen műasztalos munkák, fényűzősi butor, könyvkötő-, szőcs- és nyerges-munkák jó izlés és bevégeztet kivitel által tűnnek ki, Zichy Mihály indítványára a rue Sedaineben egy teremben kiállították. A termet Hunzinger és Wagner, itteni bíres műasztalos czég, melynek műtermében készítettek az ott alkalmazásában lé-vő magyar munkások az asztalosmunkákat, késé-ségesen bocsátotta e czélra a magyar egylet ren-delkezésére. Beust gróf élénk érdeklődéssel szem-lelte az érdekes kis kiállítást és Zichy Mihálynak valamint az egyes munkásoknak legnagyobb elis-merését fejezte ki.

— **Petőfi és Prielle Cornéla.** Hosszu évek során át többször egy magunkörben, beszél-getés közben, mint közlemlényekben fölfelevenítették Petőfi és a nemzeti színház legkitűnőbb élő mű-vésznője: Prielle Cornéla asszony közt a negyve-s évek második felében előfordult bizalmas ba-ráti viszonyt, mely csaknem házassággal végző-dött. A hírek szerint ugyanis a költő egy este 11 órákor kopogtatott be a fiatal színésznőnél és meg-kérvén kezét, fölkerő, hogy azonnal menjenek a jözevővárosi lelkészhez és esküdjének egymásnak örök hűséget. Prielle Kornéla teljesítette a költő szeszélyes kívánságát és „völégényő”-vel elment a paphoz, előre sejtve, hogy a lelkésznek lesznek kifogásai e gyorsan kötenő frigy ellen. Ugy is történt. A lelkész kijelenté, hogy ez esküvőhöz dispensáció is kell, melyet azonban rögtön alig szerezhetnek meg. Petőfi haza kísérté „menyasszonyát” és szidta a papot, ki ily csekélységek mi-att górdit akadályokat a boldogság útjába. — A dispensációtért aztán később nem folyamodtak; sőt a házasságról a szép fiatal színésznő és a költő közt sem volt. Ennyit ismer a hallomás utján a közönség e „viszonyból”; természetesen ennek fele sem igaz. Prielle Kornéla asszony, hogy a gyakran ismétlődő elferdítéseknek véget vessen, és az elhunyt költő könnyen lobbanónak rágalma-zott szíve reputációját visszaeszerze, legközelebb a „napló”-jából kiadja azt a részt, mely a Petőfi Sándorral való eljegyzésének történetére vet világ-got. Mindenesetre igen érdekes részletek leírását veszi a közönség és a nagy költő jellemzése egy oly finom nő részéről, mint Prielle Kornéla asz-sony, egészen új színt fog kölcsönözni a „Pe-tőfi-jellemrajz”-nak. A művésznő már egészen el-készült e „törődék”-kel, mely a napokban a Pe-tőfi-társaság által kiadott „Koszoru”-ban fog meg-jelenni.

— **Egy millió pör.** Az osztrák állam-vaspálya-társaság kíván „csak” egy milliónyi kárpótlást. Kívánja azért, mert a kormány az orso-va-vercseroval vonal megnyitását nem engedte meg a brassói-praeadeali csatlakozás rendezése előtt.

— **Tömeges gyilkosság.** Bukovina fő-városában Czernovizban, mint a „P. L.”-nak ír-ják, fényes nappal a nyitl országúton álarcos s fekete öltönybe öltözött rablók támadták meg az embereket. Egyasszonyt felakasztottak, öt embert megöltek, többet megebesbesítettek, nőkn erőszakot követtek el s egy gyermek nyomtalanul el-tűnt. Összesen öt rablóátmadásról szól a hír. A fraunthal felé fogléló meg emberek is az egész na-pon f. hó 5-én át megtámadattak s részben meg-öltek. Ma még nem tudják, hogy a rablóbanda hány tagból áll. Czernovizból Franzthal felé egy szakasz katonaságot küldtek.

— **Garibaldi Romában.** Rómából je-lentik: Garibaldi Rómába érkezve, panaszkodva monda, mint fáj neki, hogy nem láthatja Victor Emanuel fiát. Midőn Umberto király erről érte-sült, azt monda: „En 45 évvel fiatalabb vagyok Garibaldinál, illik, hogy én látogassam meg.” A

király meglátogatta Garibaldit. A látogatás fél óráig tartott. — Az „actiópárt” azonban rossz szemmel nézte ezt s delután a „Capitale” köz-lötte Garibaldinak egy 1878. márcziusi, az actió-párthoz írt levelét, melyben ez van mondva: „Olaszország népének az apró zsarnokok alatt anyagilag jobb dolga volt, mint most, midőn a hadsereg a bevételék negyedrésztét elnyeli.” — Garibaldi, mint jelentik, viszonzolni szándékozik a királyi látogatását, s meglátogatja a Pantheonban az elhunyt király sírját is. Másnap reggel sok há-zon színos falragaszok voltak ily feliratokkal: „Evvira Garibaldi! Evvira Menotti! Salvate il Trento e Trieste!” (Mentsétek meg a Trentinót és Triestet.) A rendőrhöz a falragaszokat azonnal letépték. A következő nap Garibaldi egy tri-enti és triestisi bizottságot fogadott és azt monda, hogy az Alpeseken tuli olasz testvérek-ről meg nem feledkezett, ma kevésbé, mint más-ko-r. Crispi szintén meglátogatta Garibaldit.

— **Gambetta hízik.** A francia képi-selőház elnöke néhány hónap óta, mint többfranc-iska lap gonoszul följegyzti, oly collossalis térfo-gatot kezd ölteni, hogy komolyan elhatározta som-mit el nem mulasztani, ami alkalmas arra, hogy az elhízás veszélyét ellensúlyozza. — Lakásán Paz tornatanító vezetése alatt naponként gymnasztiikai gyakorlatokat végez, nemrőg beiratkozott a fran-czia alpesi clubba, s a napokban elhatározta, hogy a jövő nyárra Marienbadba megy a kurára.

— **A világ legnagyobb fája.** Mind-e-dig Amerika volt a legnevezetesebb világgrész a természeti ritkaságok produkálásában. Nagya volt avval is, hogy a világ legnagyobb fája Sequoia-ban van, Kaliforniában, melynek magassága 325 láb, s mindeddig senkiesem tagadhatta meg, hogy e világgrész csakugyan a természeti ritkaságok ha-gozója. A mult hó közepén is akadt ott egy angol utazó Viktoria államban egy óriási eucalyptusfá-ra, melynek gyökere 425 lábnyi távolságra íva fekszik csuásától, s egy másik tudós a daudenongi területen egy másik fára, melynek magassága 350 láb.

— **Sajátáságos explosió** történt nem rég Red-Rock-Lan (Pennsylvania)ban. Egy férfi ugyanis egy csomag nitroglycerint vitt a hátán. A városban menetközben megbötött, a megráz-kódítás következtében fölrobant a nitroglycerin és a szerencsétlen a szó szoros értelmében ész-szeszaggatta.

— **Az orosz-török háború áldozat-ai.** A Balkán-félszigeten folyt harcok köve-keztében 1875 — 1878 közt onnan kívándorolt Kon-stantinápolyba 600,000; Rodoston keresztül 50,000; Dedeagatson keresztül 50,000 és Várnán, Burga-son és Blatsikon keresztül 100,000, összesen 500,000 ember. Ezek közt meghalt 150,000 ember.

— **Kormányzónak kocsis veje.** Nem mindennapi történet s hol is esnék meg másutt, mint Amerikában. Connecticut államkormányzója jutott a ritka szerencséhez, hogy leánya megszö-kött s annak módja szerint törvényesen össze is kelt a tulajdon kocsisával. Kellemes küsejű fiatal ember, de olvasni még csak ezután fog majd megtanulni, hanem inni már tud. Mindazonáltal az utólagos apai áldás lemaradhatatlan, mert az ilyen dolog ugyancsak bajos mások segített.

— **Északarki expedíció — lég-ha-jón.** Azon már régóta táplált terv, hogy a lég-hajót a gyakorlati életben is lehessen alkalmazásba hozni, most egy látszik megvalósulásához közeleg. Angliának 25 városában ugyanis most Cheyne vezénylete alatt egy északarki expedító-ra készülnek, mely május elején indulna utnak s a hajót, mára nem hajókézható területekben lég-hajóval cserélő fel, melyet nagyon természetese-n csak az utolsó pillanatban töltenek meg.

CSARNOK.

A nihilista kabát.

Mondjon ki, a mit akar, mégis igaz, hogy egy veres fonal húzódik végig a történelmen s az nem igaz, hogy ezt a fonalat a londoni muzeum-ban őriznek. Jacobinasok, carbonarik, demagogok, socialdemokraták, nihilisták: úszkán követelt a veres nyom 89-től 79-ig, Párisból-Kiewig.

A nihilisták azonban kétségtelenül rosszab-bui vannak rajta, mint más országok forradalmá-rai. Spielberg és Spandau solid kalitkák a meg-szélidíthetetlen állampolgárok számára, ezek csak szük helyek, de Oroszországnak Sziberiában van akkora tömlőce, hogy mind a hatvan millió orosz-t bezárhatja oda, ha szükséges.

De a nihilisták eddig ki is forgatták volna sarkából Oroszországot, ha nem volna e börtön és a muszka rendőrség, mely nem csak az embe-reket, de kabátjaikat is számban tartják esetleg ezt is elfojtják.

Ép egy ilyen esetet írnak most Varsóból.

S egyik varsói héter újság munkatársa egyik hideg nap egy új teli kabátban ment a hivatalba. Egy töntetesen arra járó rendőrszemügyre veszi s azt a javaslatot teszi neki, hogy kövesse őt a rendőrséghez. S muszkaországban nevedekett fel s tudta, hogy ott az emberek két osztályra oszla-nak, egyik, a mely bezár s a másik, a mely be-zárattatik. Sietett tehát a rendőri javaslatát elfo-gadni.

A rendőrségnél S. előlétele és nemzetisége fel-lét szigorúan kikérdezették és különös kíváncsi-ság, a rendőri még azt is akarta tudni, honnan szerezte a teli kabátját, sőt egészen diadalma-skodó képet vágott, midőn megmondta, hogy annak Posen a szülővárosa.

„Tudtam” szökött a rendőrfőnök, „ez a kel-me csak Posenből származhatik. — Nő jól van, mehoi.”

S. még mind nem tudta minek köszönni a szerencsét, hogy a rendőrfőnökkel kihallgatáson lehetett, később azonban azon kellemetlen meg-győződésre jutott, hogy neki mindannyiszor kell élveznie e szerencsét, a hányszor csak e szeren-csétlen teli kabátban az utózan mutatkozik s törté-netesen rendőrral találkozik, habár aztán később csak arra szorítkoztak, hogy a szebei kímátatták „Miert viseli ön éppen ezt a teli kabátot?” mordult egyszer le a rendőrfőnök.

„Azért, mert más nincs” — volt a felelet. „Ezt bárki is mondhatná” — szökött a rend-főnök. — „Nekem egyébként mindegy — foly-

tatta — de meg kell öneket mondanom, hogy a rendőrfőnök azon rendeletük van, hogy őnt mind-anyniszor befogják, a hányszor önnel ezen kabát-ban, találkoznak.”

„Ezt vettem észre” — szökött S. — de a nélkül, hogy az okát tudnám.”

„Az okát?” — kérdezte a rendőri — azt mondia ön, hogy ezt nem tudja?”

„Tehát jó, megmondom önnel. Posen fész-ke a nihilistáknak, a kiket fájdalom, mivel kül-földön vannak, nem füstölthetnek ki onnan. K. . . egy megrögzött nihilista s e mellett posztógyóras, azon kelme, melyből az ön kabátja van, a K. gyárából való. Nem érti az összefüggést?”

„Nem egészen, nem következik, hogy én is nihilista legyek, ha mindjárt kabátom egy nihi-lista gyárból származik is.”

„Ha az volna, már rég Sziberiában lenne,” — válaszolt a rendőri szárazon — de azzá lehet, mivel K. . . a mint tudomásunkra jött, a pro-paganda tagjainak ruha-kelmét szokott osztogat-ni. Jegyezze meg tehát jól magának, a mit mon-dottam” s ezzel elbocsátattott.

A „KELET” magán távirata.

Feladatott Budapestben ápril 11. 11 ó. 30 p. d. e.

Érkezett Kolozsvárra ápril 11. 12 ó. 5 p. d. e.

A szándékosan koholt orosz hi-rek a vegyes occupáció meghiusulá-sáról valótlanak, az alkudozás foly a módozatok felett.

Widdini consulunk megsértése miatt Oroszország kész elégtételtadni. Valótlán, mintha az orosz meg-szállás meghosszabbításáról szó lenne.

Az egyiptomi khedive el van ha-tározva ellenállani a nyugati hatal-maknak. A kikötőket ellenőriztetni s ha idegen csapatok kötnék ki, val-lás-háborút hirdet.

Feladatott Budapestben ápril 11. 11 ó. — p. d. e.

Érkezett Kolozsvárra ápril 11. 12 ó. — p. d. u.

Aleko pasa egész bizonyosság-gal Kelet-Rumélia kormányzójává fog kinevezettni, de ezt megelőzőleg a megszállás végre fog hajtatni.

A widdini konzul megsértése miatt Pétervárra elment a követ-e-lés elégtételért.

A török szultán támogatja az egyiptomi khedivét a nyugati hatal-makkal szemben. A khedive titkos ügynöke Konstantinápolyban.

Az albán deputatio Rómában autonomiát kér s tiltakozik Görög-országhoz leendő csatlakozás ellen, de Olaszországnak csak protectióját ké-ri, de nem hozzá leendő csatlakozását.

A szerb szekpesinában izgatnak a monárehiankkal való vasuti csat-lakozások ellen, addig, a míg a ru-meliai kérdés megoldatlan.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Békésy Károly.

Perl József

amerikai fogorvos

(Doctor of Dental Surgery)

Amerika leghírnevesebb fogorvosi aka-démia „Philadelphia Dental College” oklevelének birtokában Amerikából visszaérke-zett. — Utjában Berlint, Párizst, Londont megkeresvén, a legújabb tapasztalatokkal meg-gazdagodott, a legújabb s legjelesebb készü-lék és műszerekkel ellátva, működését április 7-én nálunk ismét megkezdendi. — Készít új mesterséges fogakat és fogsorokat, plom-bíroz fogakat és foggyökereket különösen arany és más jónak bizonyult anyagokkal, va-lamint ajánlja magát mindennemű fogorvosi mű-tételekre.

Lakása dr. Hintz gyógyszerész házában, főter, hiduteza szögletén. Rendel d. e. 9—1 óráig és d. u. 2—5-ig.

A Diána-fürdői intézetben

minden időtájban igénybe vehetők,

a legkényelmesebben ellátott

porcellán és rézkádós melegfürdők,

ez utóbbiak nagyobb kényelem végett, főképpen gyengédeknek és betegeknek, azonnal hához is vitetnek.

Ugyszintén a jó hatáson gőzfürdő szá-malban bántalmakban, különféle kitűnő meleg és hideg zuhanyokkal, naponta a legillendőbb árban élvezhető. A bazarmentre egy koesi általi szállításról is van gondoskodva.

A mit is ezezel tisztellett a t. cz. köz-zönségnek számos részvétel végett, tekintve a tetemes kiállítási költségeket, tudomására juttatni kötelességnek tartja

Kolozsvárt, 1879.

A Diána-fürdő igaz

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.